

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 1. An emi, & vendi possint res sacræ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

nem juxta L. 36. ff. cod. Pretium autem hic significat pecuniam numeratam; Quare dans rem pro re, non *emit*, sed potius *permutat*; debet autem in hoc contractu constitui pretium *determinatum*; alioquin contractus esset invalidus per §. *pretium*. Instit. h. t. & quidem in pecunia numerata. §. *item pretium*. Instit. cod. quod intellige, de pecunia non necessario statim persolvenda; sed vel statim solvenda, vel fide data, & acceptata, desolvenda; sic Pirhing h. t. n. 2. §. *not.* 2. Not. 6. venditionem quoque debere esse de *re certa*. L. *in venditionibus*. 99. ff. h. t. & quidem *existente vel actu, vel in spe*; ut fructus agri, foetus animalium; quo sensu intelligi debet lex 8. ff. h. t. ubi dicitur: *nec emptio, nec venditio, sine re, qua veniat, intelligi debet*. Ex dictis colliges, emptionis, & venditionis substantiam consistere in communicatione rei, & pretii per consensum; ita Zoësius h. t. n. 1. quod intellige juxta dicta hactenus.

ARTICULUS II.

Quæ res emi, & vendi possunt?

1418 ANTE resol. not. quando prohibetur alicujus rei alienatio; intelligi *cum effectu*, nimirum cum dominii translatione in alienarium, quod maxime procedit de prohibitione *pœnali*; quia leges, præsertim pœnales, intelligi debent cum effectu, seu de actu consummato, c. *Relatum* de Cleric. non resident. & L. 1. ff. quod *quis juris*; & quoniam etiam emptione fit alienatio, idem etiam intelligendum est de re ista specie alienationis; quibus positus:

§. I.

An emi, & vendi possint res sacræ?

1419 SUPPON. 1. quod Ecclesia gaudeat iisdem privilegiis, quibus gaudet *Fiscus*, ut tenet communis. 2. quod procurator *Fiscalis*, vendens, & tradens rem

ad *Fiscum* pertinentem; antequam emptor det pretium, non transferat rei dominium in emptorem; sed hoc permaneat penes *Fiscum*. L. 5. ff. de jure *Fisci* junct. gloss. *fin.* Ex quo idem dicendum de *Procuratore*, vel *Mandatario* *Ecclesiæ*; licet Emptor det fidem de pretio solvendo; quia *Procurator Fisci*, *Minoris*, vel *Ecclesiæ*, non potest vendere, nisi ex causa, ut satisfiat *Creditoribus*, quod non impletur solum habendo fidem de pretio.

Suppon. 2. Rem *Sacram* fieri, quando divinis usibus, adhibitis certis quibusdam verbis, precibus, ac *Ceremoniis*, destinatur; si *Pereyra* in *Elucidario* n. 1337.

Suppon. 3. *Religiosum locum* aliter à *Legistis*, & aliter à *Canonistis* usurpari. Nam in *jure civili*, religiosus locus est ille, in quo sepultus est aliquis *Christianus* de voluntate *Domini ipsius loci* L. 2. C. de *Relig. & sum. fun.* quasi corpus *Christiani*, locum tangens, ideo religiosus efficiat, quia per illum contactum desinit esse in dominio alicujus, L. *quanquam* ff. de aqua *pluvia arc.* sic etiam pietas donantis facit locum *pium*; & religio sepulti facit locum *religiosum*: in *jure Canonico*, *Religiosus locus* juxta *Sylvestr. V. locus*. n. 1. est, qui *authoritate Pontificis deputatur ad talem usum. c. ad hac* de *religios. domibus*.

Suppon. 4. *Commercium*, juxta *Isidorum* l. 5. ethym. dici à *mercibus*, quasi commutatio mercium; Definiri potest, *libera commendi, contrahendique facultas ab iis, qui merces ulro citroque vehunt*. Apud *Ulpian.* instit. c. 19. (ut sumitur ex L. 5. ff. de *just. & jure*) est *emendi, vendendique invicem jus*; id est, *rerum legitime aliquo modo acquirendarum*. Unde non dicitur esse *commercium* earum rerum, quarum dominium comparari nequit; quales sunt *Sacræ, & Religiosæ* L. 6. & 34. §. *omnium*. ff. de *contrah. empt. nec dicitur quis habere commercium certæ alicujus rei, quam sibi acquirere non potest* L. *multum interest*. 34. ff. de *verb. oblig.* at sub *commercio* omnes contractus comprehendit tradit *Spiegel. V. cod. ex gloss. ad §. idem juris est*. Instit. de *inutil. stipulat*; his præmissis;

Di-

1422 Dicendum, nec vendi, nec emi posse res, *qua non sunt in commercio humano*; hoc est, quæ ab hominibus tanquam propria, possideri non possunt. Hinc venditio rei *sacra*, vel *spiritualis*, aut *spiritualibus annexa*, nulla est, nec fieri potest citra labem simoniæ, ut patet ex toto titulo de simonia. In his tamen distinguendum est inter res, quæ sunt *spirituales*, vel *sacra*; nam aliud est vendere talem rem materialiter acceptam, præcise secundum materiam ex se pretio æstimabilem; aliud acceptam *formaliter*, ut in æstimationem etiam veniat ratione Spiritualitatis, puta consecrationis, benedictionis, Sacrationis; hoc secundum omnino simoniacum est, ut latè diximus l. 5. tit. 3. de simonia: Coeterum vasa sacra, aurea, & argentea, solum materialiter accepta, vendi, ac emi possunt ob necessitatem v. g. redimendi captivos, vel simile opus pium, c. 14. cum seq. 10. q. 2. & c. *aurum*. 70. ead. caus. & q. & quidem integra, si Ecclesia, vel loco pio vendantur; confecta verò, seu confracta (ut scilicet non retineant consecrationem, vel benedictionem) si vendantur laico, vel personæ privatae ad usum profanum, & dicitur L. *sancimus*. 21. C. de ff. Ecclesiis, & Auth. *Præerea* C. eod. excipe, nisi laicus emeret præcise *ad usum sacrum* in capella publica, & auctoritate Episcopi crecta, ut scilicet dominium calicis consecratae Capellæ, non Laico, acquiratur.

1423 Ex dictis sequitur 1. quod Domini, qui in suis arcibus, vel domibus erigunt oratoria privata, in quibus, ex licentia ordinarii, sacrificium celebrari possit, non habeant Dominium illius loci sacri, vel rei sacrae, v. g. calicis consecrati, vestis benedictæ & c. 1. q. 3. c. 9. 10. & 12. quia laicus rem sacram (sicut nec locum sacrum) possidere non potest. L. *qui universas*. 30. §. *possessionem*. ff. de acquirend. possess. 2. quod si laicus pecunia data redimat calicem sacrum, quem emit à jure Ecclesiæ particularis, ad quam spectabat, ejus Dominium non transeat ad Emptorem laicum, sed Ecclesiam universalem, quamvis ei licentia dari possit, ut eum calicem applicare possit Ecclesiæ particulari, cui volue-

rit. 3. in casu, quo quis alicui legat domum, vel arcem suam cum omnibus mobilibus in ea, inter hæc non venire suppellectilem sacram Capellæ vel Oratorii; quia illa nec in dominio, nec in possessione erat, aut esse poterat Laici domini, ad quem ejusmodi domus, vel arx pertinebat. 4. Calicem consecratum, esto ratione materiae, vel etiam artificii, carius vendi possit, non tamen ratione consecrationis; nam ratione hujus, excessus pretii foret simoniacus. V. Suarez tom. 1. de Relig. l. 4. c. 14. n. 16.

1424 Quæstio est, an saltem Ecclesia *materialiter* accepta (hoc est ligna, lapides, ex quibus Ecclesia constructa est) semel ad divinum cultum deputata, vendi possit? vel locus, in quo constructus fuit? 2. ea, quibus inseparabiliter annexa est benedictio, vel consecratio, nec vendi, nec emi posse etiam quoad materiam; quia talis neutrum inventum relinquit, 1. q. 3. c. *si quis obiecerit*, excipe vasa sacra, cum ob necessitatem, de qua n. 1422. venduntur. Hoc tamen limitat Suarez cit. n. 7. ut intelligatur de illis, *in quantum consecratis*, nam materia, cui per accidens accedit consecratio, secundum se est pretio æstimabilis, nec consecratio accedens hanc illi æstimabilitatem tollit. Hinc non improbabiler aliqui cum eodem existimant, ejusmodi materiam vendi posse, licet ei inseparabiliter annexa sit consecratio.

1425 Unde norant Authores communiter, dicta, de materia Ecclesiæ diruta non vendenda, probabiler solum intelligi, quando non adest justa causa, nec consensus Papæ, vel Episcopi. ita Layman lib. 5. summae tr. 9. c. 13. n. 6. arque non vendenda *regulariter*: hinc etiam area, seu fundus Ecclesiæ directæ, ex causa necessaria, vendi potest per S. Thomam 2. 2. q. 100. a. 4. ad 3. Ex quo deducitur, Clericos, vel Regulares, cum auctoritate legitimi superioris, posse suam Ecclesiam deferere, ac aliis tradere, ab iisque pretium accipere, non ut pretium, sed ut alibi Ecclesiam ædificent. Idem est, si alteri Ecclesiæ tradant calicem, vel vestes sacras accepta pecunia, non tanquam rei pretio, sed ut comparant alium calicem, vel vestem sacram.

Quæ-

1426

Quaestio altera est, an, & qualiter fieri possit emptio, & venditio iurium Ecclesiae? Supponendum autem, nos hic non agere de iuribus, & rebus Ecclesiae pure Spiritualibus; sed iis tantum, quae secundum se temporales sunt, causaliter tamen, vel annexivè spirituales; potest autem temporale *annecti* vel *antecedenter* spirituali (v. g. tanquam subjectum) vel *consequenter*, (tanquam effectus) hic Ecclesia materialis, vestes, paramenta, ut subjectum praesupponuntur ad Spirituale, nimirum ad benedictionem, consecrationem &c. Idem est de praediis, fundis, & similibus immobilibus, similiter jus percipiendi redditus beneficiales, vel decimas, ipsosque fructus inde nascentes &c. Cum consequatur ad officium Spirituale, tanquam effectus ad causam, nimirum ad officium Spirituale, in quo fundatur, est annexivè Spirituale, sed *consequenter*. Potest autem haec annexio fieri dupliciter 1. per se, & inseparabiliter; 2. per accidens, & separabiliter; quibus positis: 1. temporale, consequenter annexum Spirituali, vendi non posse; quia talis venditio foret simoniaca, c. *penult. & ult.* t. q. 3. & c. 3. eod. q. 1. quod tamen sic intellige, ut procedat de fructibus, solum *in quantum percipiendis ex titulo spirituali*; temporalia vero antecedenter, & inseparabiliter annexa Spiritualibus, vendi non possunt (saltem directè) sine simonia iuris positivi c. *Querelam*. 15. de simonia. Excipe casum de vasis sacris &c. cum his, quae noravimus superius. Dixi *directè*. Nam est jus Patronatus, annexum alicui castro, vel dominio directè, & ratione sui, sine simonia vendi non possit per c. *Quia Clerici*. 6. de iure Patron: potest tamen vendi indirectè, & quasi consequenter vendito castro cum omnibus ad illud pertinentibus ut dicemus tit. 38. An autem, & quomodo actiones, & bona Ecclesiae tam immobilia, quam mobilia vendi possint, dictum est supra in tit. 13. de Reb. Eccles. alien. vel non alienand. Nam venditio rei ad Ecclesiam pertinentis, quamvis sit in commercio humano, tamen non aliter vendi potest, aut tenet, quam concurrentibus requisitis, de quibus ibid.

1427

Quaestio est 3. an omnes res, quae

Tom. III.

sunt in commercio humano, emi, & vendi possint? R. negativè; nam primo res *Dotalis* nequidem de consensu uxoris recte venditur, cum ejus alienatio sit à jure omnino inhibita, L. *unica §. Et cum lex Julia*. C. de rei uxoriae action. 2. donata uxori propter nuptias vendi non possunt, nisi secundo post biennium consenserit, & sint aliae res viro, per quas mulieri sufficienter sit cautum super indemnitate donatorum. auth. *sive à me*. C. ad S. C. Vellejan. vel vero venditio rei cessarit etiam in uxoris usum, & à tempore venditionis lapsi sint 30. anni. Tunc enim sustineri venditionem rescriptum est c. 4. h. t.

§. 2.

An res aliena emi, & vendi possit?

R. Quod sic; nam iste contractus stat etiam non translato rei dominio, sed sola traditione, qua emptor constituatur possessor rei emptae. ut constat ex L. 25. ff. de contrah. empt. ibi: *Rem alienam distrabere quem posse, nulla dubitatio est*; ratio etiam est; quia non est de substantia emptionis; ut venditor faciat rem esse in dominio Emptoris; sed sufficit, quod se obliget, quantum est in se, ad praestandum, *habere licitè*, hoc est, ad tradendam possessionem cum obligatione ad interesse in casu evictionis, per L. 11. §. 8. & L. 17. de act. empti. quod, quomodo venditor, sciens rem alienam, praestet, docet Haunold. tom. 4. de Just. tr. 10. c. 1. contr. 14. à n. 112. Verum circa hoc not. ut hoc procedat, requiri ex parte Emptoris bonam fidem, hoc est ignorantiam, quod res sit aliena L. 34. §. 3. ff. eod. Unde, si Emptor, & venditor scit, rem furtivam esse, neuter contrahit obligationem; si autem sciat solus Emptor, non obligatur Venditor, & emptor eo casu nihil consequitur, nisi ultro quod convenerit, praestet: si denique solus venditor scit, esse furtivam, Venditor obligatur ad interesse, & de evictione emptori ad solvendum pretium, ut constat ex dictis Legib. Unde nec potest quis

Uu

quis